

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 fr 20 kr. -- Egyenlő részre 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és egyesületek mely 2 egyenlő részre, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szerkesztési részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Szigoru rendszabályok.

A fegyver barátságot kötött ellenzék megpróbálta békességes uton elérni azt, a mit obstrukciójával elérni nem tudott. E célból közösen Szilágyi Dezső képviselőházi elnökhöz fordultak, hogy közvetítse az egyezkedést a pártok közt. Mint a képviselőház elnökének, kötelessége volt a hozzá intézett kérelmet teljesíteni s ehhez képest közös tanácskozással meghívta a pártokat az érdemben, hogy mi módon lehetne a képviselőház békés tárgyalásait biztosítani. Ezen az értekezleten jelen volt a kormányának valamennyi, Budapesten tartózkodó tagja és a szabadelvű pártot legkipróbáltabb harcosai képviselték. Ezzel ez a párt világosan bebizonyította a testvérházak megszűntetésére való készségét, neki szemrehányást tenni, hogy kevés előzékenységet tanusított, nem lehet.

Az ellenzéki pártok oly javaslatokkal álltak elő, hogy a kormány utasítsa vissza a 16. §-t az igazságügyi bizottsághoz, a háznak adjon 14 napi szabadságot, ennek fejében az üléseknek egy órával való meghosszabbítására vonatkozó javaslatot vita nélkül elfogadják. Ámde magától értendő, hogy a kormány és a kormány-párt, mely egyértelműleg és határozottan a 16. §. mellett nyilatkozott, a szakasz módosítására vonatkozólag nyilvánított garanciába, melyet az ellenzék követelt

tőle, tekintélye és hatalma érdekében nem egyezhetett bele.

Ehhez járul még az, hogy a kormány-nak nem szabad engedni azt, hogy a kisebbség engedményeket csaljon ki tőle, mert ez minden parlamentáris szokást a fejetetejére állitana és a többség kapitálcióját jelentené a kisebbség előtt. Másrészt az ellenzék egy olyan törvényjavaslat alkalmából bonyolódott az obstrukcióba, melyet e nemzet tulnyomó többsége a viszonyokhoz teljesen illőnek nyilvánított. Az obstrukciónak a 16. §. ötletéből nincsenek barátai, barátokat és prozelitákat nyerni nem tudott, mert alaptalan, indokolatlan és népszerűtlen. Az ellenzék, hogy röviden kimondjuk, szabadulni akar obstrukciójától és hidat keres a visszavonulásra. A kormány azonban sem nem hajlandó, sem hivatva nincsen ezt a hidat megépíteni.

A magyar nemzet rögtön teljesen megértette és helyesen fogta fel azt, hogy a 16. §-nál nem a sajtószabadság megsértéséről van szó, hanem csak a felelősség szigorításáról. Ez pedig a sajtó számtalan és borzasztó kinövéseivel fogva már igen szükséges volt. De hisz az ellenzék báró Bánffy miniszterelnök személye ellen kezdte az obstrukciót és hiába iparkodott ennek azt a szint adni, mintha dologi obstrukciót üzne. Ennek a firnásznak az ellenzék maga sem hitt, a nemzet meg még kevésbé hihetett.

Világos tehát, hogy az ellenzék jogtalanul vár a kormánytól engedményt, hanem neki egész egyszerűen abban kell hagynia az obstrukciót és akkor azonnal meglesz az általa is óhajtott rendes parlamenti tárgyalás. Ha ez meg nem történik, akkor az ellenzéknek kell a következményekért felelőssé tenni, — írja a „Pester Correspondenz.“ Meg fogja ugyan próbálni a miniszterelnök ülés meghosszabbítási javaslata ellen is obstrukálni, de akkor elengedhetetlen kötelessége lesz a kormánynak, az említett javaslatot úgy szigorítani, hogy az ülések jóval hosszabb idővel, vagy két órával, vagy éjjeli ülésekkel meghosszabbítottassanak. Ez esetben aztán a házszabályok megváltoztatása okvetlen szükséges és ennek igen határozott módon kell megtörténnie, hogy az ellenzékétől eleve elvételessék az obstrukciónak minden eszköze.

Egy dühtől vak ellenzékkel szemben a legelső hazafiúi kötelesség megsértése lenne, ha a kormány nem törekednék erélyes cselekvés által a kormányzásnak a szükséges folytonosságot biztosítani; a parlamentarizmus és az alkotmány aláírása lenne, ha ezeket nem törekednének egy kétségbeesett ellenzék könnyelmű különkezdéseitől megóvni.

Sem az anarkhiának, sem az abszolutizmusnak nem szabad a hazát kiszolgáltatni.

TÁRGZA.

Nincs igazság a szerelemben.

(Folyt. és vége.)

Nem sok idő teltt bele: elázott az egész társaság. Jobb, ha a néző elé táruló képet nem festom le. A szájalom és undor vegyes érzete két nyomában és ha most idevetődnek valaki, no akkor — több levél nem menne az egyetemre „Neki“.

Már reggel felé járt az idő, de az utcákra még mindig korom sötétség nehezedett. Komor felhők borították az eget és az eső folyton esett. Mintha soh' sem akarna véget érni!

*

Egy mellékutca ujonnan épült házának szemközti emelkedő modern bérpalota első emeletén éppen nyugovóra készült a család. A házi kisasszony — egy ideálisan szép leány — kezét csókol szüleinek, köszönti testvéreit és a szobaleány kíséretében szobájába vonul. A mint biztonságban érzi magát, nyakába borul a leánynak, kit szíve féltve őrzött titkába avatva, meghitt társnőjeül fogadott és keserves sirásra fakadt. Hosszu ideig nem tud szóhoz jutni. Majd letörli könnyeit és leül asztala mellé. Fiókjából, annak legrejtettebb zugából, kivesz egy kis szekrénykét, előkeresi kulcsát és felnyitja a világ legnagyobb kincsét tartalmazó tárgyat. Csakhamar előtte

fekszik romlatlan szívvel, egész lelkével szeretett Paliának fényképe. Tőle kapta azon a nyári mulatságon, melyet élete legszebb napjának tart. Forró csókot lehel a sima papírlapra és hosszan, elmerülten szemléli Ő-t. Alig tud megválni a képtől. Végre is a leány unszólására elteszi kellő óvatossággal és lefeküdni készül. A leány, midőn hőn szeretett kisasszonya lefeküdt, jó éjszakát kívánva elhagyja a szobát. Berta — mert hisz, ő — nem tud elaludni. Gondolatai messze járnak a négy falon túl, ott, hol Palija van. Ugy érzi, úgy látja, hogy ő is róla álmodozik, csak neki él. Hógyna! Hisz még most is fülében csengnek az édes szavak: Bertám, nélküled kin az élet. Ha enyém nem lehetsz, úgy nincs mit keresnem a földön!

— Tied vagyok egészen. Nincs az a földi hatalom, mely tőled elválasztani tudna!

E közben mulik az idő, de az álom még mindig nem akar szempilláira nehezedni. Kívül zuhogó eső csapkodja az ablakokat. Felkel, előveszi naplóját, hogy újból és újból átolvassa ama bejegyzéseket, melyek a vele töltött gyönyörteljes órákat örökítik meg. Tollat ragad és ezt írja könyvébe:

„Már egy hete mulott el, mióta nem láttam. A tegnapi küldött levélre semmi válasz. Talán csak nem beteg? Vagy ha már nem szeretne? ! Óh, de arra gondolni sem lehet. Hisz oly igazán, oly meggyőzően vallotta meg szerelmét! Kért, hogy én is szeressem. Mondta, hogy életével játszom. Légy nyugodt, édesem, szeretlek, mint ember szeretni tud. Szerelme-

met megőrzöm számodra, bármily akadályok tornyosulnak is elének...“

A szobaleány említette, hogy Laczi bátyám barátja ismét az ablak alatt volt. „Ennek az embernek tolakodása határtalan. Legközelebb felmondom a papának.“

*

Szakadj zápor, tombolj vihar! Bennetek talál viszhangra azon igazság, hogy — nincs a szerelemben igazság.

Havas Zsigmond.

Apróságok.

Két gondolat.

— Ha az ember fiatal, még nincs itt az ideje, hogy megházasodjék; ha öreg, már nincs itt az ideje. Közben pedig gondolkodik az ember házasságon.

— Azt mondjuk: „megállt az órák“ — de nem mondjuk, hogy: „elfelejtettem fölhozni.“

*

Aktuális káromkodás.

Azt a mindenit magának, infanteriszt Szabó, olyan ostoba, hogy ha fölfedezné az északi sarkot, nem tudna vele mit csinálni!



Nők és férfiak a sport terén.

Letűnő századunk igen sok új és nemes dolgokat hagy a jövő nemzedék számára. Sok oly eszméket, melyeket ma még kételkedve fogad a társadalom, s a mit — sajnos — igen sokan szeretnek ma még a divat hőbortjának, szeszélyének nevezni; a jövő század fia azonban már bizonyára lelkesedni fognak azokért az eszmékért, melyeket a jelen haldokló százada hintett el az utókor számára.

Az folyton működő, soha sem pihenő emberi ész, a tudomány, terén haladást, újítást hozott létre, de haladás észlelhető nemcsak a gépek és találmányok terén, hanem a sport, s főleg az igen üdvös és áldásos hatású ember-sport terén. Mert belátták már azt régen, s a lombikja mellett analízáló tudós sem tagadhatja meg, hogy az élet ezer küzdelmeiben, az elemekkel vívó örökös harcban nem csak szellemi, de fizikai erejére is igen nagy szüksége van az embernek. És fűresán hangzik mégis, hogy az állam és a társadalom — különösen nálunk — csak az utóbbi időben kezd alaposan foglalkozni az emberanyag fejlesztésével, a testgyakorlati ügy kérdéseivel.

Az általános vétkötelezettséggel bíró államokban pedig a sport élet ápolása áldásos és nagy befolyást gyakorol az emberanyag fejlesztésére. És ez az oka, hogy külföldön már évek hosszú sora óta az ember sportnak minden ágát úgy a kormány, mint a társadalom kelletlen méltányolja és fejleszt. Mert hisz a katonai szolgálat sem egyéb, mint a különböző sportnemek folytonos és rendszeres együttes gyakorlása. Már most, aki a katonai szolgálatot megelőzőleg is üzte a sport különféle neveit, u. m. a vívást, lovaglást, futást, gyaloglást stb. úgy az bizonyára nem igen riad vissza a katonai szolgálat terhének elviselésétől sem.

Az állam és a társadalom kétségkívül sok ezreket áldoz évenként a különböző állatfajok nemesítésének előmozdítására, s különösen a lótenyésztést mozdítja elő előnyösen a lóversenyekkel.

És a lóversenyek rendezésével sikerült is a lótenyésztés iránt a társadalom minden rétegének érdeklődését felkeltetni; úgy, hogy ma már alig van nagyobb vidéki város, hol az övnek egy bizonyos szakában lóversenyeket ne tartanának.

Ha az emberanyag fejlesztésére csak felényi áldozatot is hozna az állam és a társadalom, úgy bizonyára már nagy lendületet vett volna nálunk is az ember sport, s ez által fajunk erősödését sokkal előbbre vittük volna. Már pedig ezen körülmény is megérdemel annyit, hogy behatóbban foglalkozzék vele úgy az állam, mint különösen a társadalom.

Kétségkívül már nálunk is tétettek intézkedések az állam részéről az ember-sport fejlesztése érdekében, különösen az utóbbi időben. Ámde honi sportunk különösen az irányban vár fellendítésre, hogy ne csak az iskolai tornázásra szoríttassék, hanem a felnőtt, meglehetősen koru, tehát már az iskolából kikerült ifjuság testedzésével is foglalkozzék. Mert a sajnos tapasztalat azt bizonyítja, hogy az iskolából kikerült ifjuságnak igen csekély része gondol arra, hogy szellemi képességeinek fejlesztésével egyenlő arányban növelje továbbra is fizikai erejét. Az orvosi tudomány pedig, de maga a tapasztalat is már rég bebizonyította, hogy az emberi test fejlődését mily hatalmas arányban mozdítja elő a torna és az atletikai gyakorlatok rendszeres üzése. És hogy fiatalágunk testi ereje mennyire el van hanyagolva, azt szomorúan tapasztaljuk különösen a sorozások alkalmával, be nem váltak nagy számából. Pedig a testedzés, a torna és lovagjátékok már nálunk régi keletűek, tanuskodnak erről régibb irataink, történelmünk. Csak hogy abban az időben nem a német rendszerű tornaszatot kultiválták, hanem inkább a gyakorlati életben is értékesíthető sportnemeket karolták fel.

A megélhetés nehéz feladata nem tesz különbséget, egyaránt harczra szólítja az ifjuságot, a gyöngédűt, mint az erőset, ez a harc pedig igénybe veszi nemcsak a szellemi, de a fizikai erőt is.

És őseink vajon nem-e így küzdöttek lovag- és tornajátékaikon a cserkoszoruért? és

gyakran még hölgyeik birhatásáért is. Miért ne lennénk mielőtt őseinkhez, ragadjunk meg minden alkalmat arra, a mi testi örök és ügyességünk fejlesztésére irányul.

Vajha hölgyeink is méltóan elődeikhez felkölténék fiatalágunkban a beesvagyat a küzdelemre. Hisz vetélkedéseinken már megjelenésük által is vonzó hatás gyakorolnak; hát ha még elsősgöben és nagyobb elismerésben is részesítenék a férfias erőt és bátorságot. Pedig épp ők a gyöngébb nem-nagyon is rászorulnak az egész életen át a férfierejére és támogatására.

A társadalom, amely eddig bizony elég közömbös volt az ember-sport iránt itt az ideje, hogy tegyen is valamit ennek érdekében. Ha a lóversenyekért tud lelkesedni, miért ne tudna a társadalom saját örök produkcióját, az atletikai viadalokért is lelkesülni.

Szinte elszorul a mélyebben gondolkodónak a lelke, ha végig tekint az új ezerévi hajnalán mai fiatalágunk nagy részén. Micsoda vattába bűtött, lövengő, szármalmas beteg alakok; hova satnyult dísző Árpád vezér büszke faja! Nézzük meg, tegyük összehasonlítást régi szobraink s képeinkkel, azután vegyük elő azokat a műtárgyokban őrzött hatalmas egyvereket, ugyan fiatalágunk közül hány bírná csak megmozdítani is, melyekkel pedig őseink egész hadjáratokat küzdöttek végig.

Hát biz ezigyárgondolva nagyon szomorú, de még nincs elvesztve minden, az állam és a társadalom már megmozdult a tudatára kezd ébredni annak, hogy ifjuságunk testi erejének fejlesztésével is foglalkozni kell.

Hát hölgyeink, vajon befogadhatók, beillenek-e a testgyakorlat, a sport keretébe? Bizonyára igen. Hisz századunkban annyit hangoztatják a nőemancipációt, hogy hölgyeink nagy része már is emancipálnak vallja magát és ezt el is árulja nyíltan viselkedésében, tetteiben és egész méltán, mert ugyan nem-e az általános nőemancipáció által mindaz, ami a nők érdekében történik. Ma már hölgyeink lehetnek csak úgy mint a férfiak, egyetemi hallgatók, kivézetett állami hivatalnokok, s már is bebizonyították, hogy pontosság és megbízhatóság tekintetében egy csoport sem maradnak hátrább a férfiaknál. És ha nézzük az alsóbb néposztályokat, vajjon a nő nem-e mindenütt ott van, ahol a férfi? A munkában éppen úgy kijut a része, mint a férfinak. És ha már a hölgyek ily tövékeny részt vesznek a létért való küzdelemben, ígykezzünk is őket olyanokká nevelni, a kik e nehéz s nekik kizárólag nehezebb küzdelemben meg is állják helyük.

A külföldön a nők a férfakkal egyenkesülnek a sportért; nálunk csak a lóversenyek mutatnak nagyobb érdeklődést. Pedig ez nem lehet így, mert az ember-sport főlé helyezendő minden más sportnak, mert ez által saját fajunk erősödését mozdítja elő; ilyen magas zászló elérésére pedig lehetetlen, hogy hölgyeink is ne küzdenének az eszme diadalra juttatásának érdekében.

A mi pedig a nők sport üzését illeti, ez oly téma, melynek megoldására egyedül ők vannak hivatva. Hogy a sport különböző nemével foglalkozó hölgyek ma már nem tartoznak a ritkaságok közé, azt tudjuk s annak idején a bécsi Hurl-főle vivőiskola amazonjai be is bizonyították, hogy a szép, gömbölyű karok és kezek nem csak a kötött, de a kard forgatására is alkalmasak. Nekem magamnak is Budapesten nemcsak egy igen ügyes hölgy tanítványom volt, köztük különösen a népszínház hírváló művésznője Kürty Klára, a ki nagy kedvvel és egész odaadással tanulta a kardforgatás farasztó, de nemes gyakorlatát, azután a szabadkai szintársulat két művésznője, Hahnel Aranka és Csige Erzsike, kik lelkes barátjai a különböző sportnemeknek.

Hogy hölgyeinknek van-e szükségük a sport üzésre? Ez oly kérdés, melyre bárki nyugodt lelkiismerettel felelhet igennel. Már csak egészségi szempontból is tanácsos hölgyeinknek a sporttal foglalkozni, mert mint a tapasztalat bizonyítja, soha hölgyeink között nem uralkodott annyira a migrén, idegesség és még Isten tudja hányféle variációja a nem kellő mozgás által létrejött betegségeknek, mint most. Pedig — nem mondhatni — hölgyeinknél a sétálási kedv fokozódott mérvben uralkodik és hogy ezigy van, erről meggyőződhetünk, ha bármelyik nap delén avagy alkonyán végigtekintünk nemcsak a főváros, de bármelyik vidéki város körzóján

vagy sétálásra alkalmas helyén. Pedig az a sétálás, a mit hölgyeink tesznek, nagyon kevés arra, hogy az által az egészséges testnek megfelelő mozgást nyújtsunk. Hátha most még tekintetbe vesszük a divat által feltalált mindenféle szorító, húzó, kinzó tolettéket, a melyek nem kis mértékben akadályozzák a testet a szabad mozgásban, úgy hogy hölgyeink szinte sietve végzik sétájukat, hogy otthon megszabadulva kényelmetlen öltözködéstől, szabadon léleketet vehessenek.

Hölgyeink maguk is tudják s érzik is bizonyára, hogy az ő szervezetük is megkívánja a sportgyakorlatokat, s én nagyon hiszem, hogy az új ezerévi derengő hajnala meg fogja világítani azt az utat, meg fogja jelölni az irányt, a melyen haladva a sport és az atletika terén a hazának ép, erős fiatkat és egészséges, nem sápadt, migrénos leányokat nevelhetünk.

Ez lesz az új ezerévi bizonyára legszebb és legnagyobb diadala!

Felhívás a közönséghez!

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter az alábbi felhívást bocsátotta ki:

Franciaország 1900-ban Párisban nemzetközi kiállítást rendez s részvételre hívta fel az összes államokat.

Valamennyi állam kijelentette, hogy részt vesz a XIX. század záró követ képező ezen nemzetközi kiállításban.

A magyar kormány elhatározta, hogy Magyarország szintén részt vesz s a kormány ezen elhatározását az 1897. évi XVIII. törvénycikkkel a törvényhozási jóváhagyta.

Az eddigi előkészületek után itélve valamennyi nemzet méltóan kíván részt venni a nemzetközi kiállításban, mely be fogja mutatni azt a haladást, melyet az emberiség szellemi és gazdasági termelésé elért.

A békés munka e nagy versenyéből, mely az egyes nemzetek életképességét és haladását tükrözi vissza, Magyarország el nem maradhat, a haladás és a munka iránti érzékéről, szorgalmáról és munkájának szellemi életének létketéséről és erőfejlesztéséről a produktív munka mezőjén szintén biznyságot kell tenni.

Magyarország 1878. óta nemzetközi kiállításban nagyobb arányban nem vett részt s minthogy gazdasági életünket önálló nemzeti alapon helyesebben véltük fejleszteni és kiépíteni, munkánk és törekvésünk természetén talajba vetettett, a miről biznyságot tehetett ezredéves kiállításunk.

Megerősödvé kerültünk ki a küzdelemből, a nemzetmegfejtése feltárta az ország gazdaságát az ipari és gazdasági termelés terén, érzékét, törekvéseit, haladását a művelődésben, humanitásban, művészetekben.

Munkánkban megállunk nem lehet, csak úgy ismerhetjük meg erőnk valódi értékét, csak úgy erősíthatjuk meg a jövőbe vetett további reményünket, ha a nemzetközi versenyben helyünket méltóan elfoglalva, a kalmat szolgáltatunk a külföldnek örök, haladásunk, viszonyunk beható tanulmányozására; ha mindennél, a mit gondolkozó agyunk, éző szívünk és munkás kezünk termelt más nemzetek mellé állva bemutatjuk életképességünket s ez által saját önbizalmunkat is növeljük.

Ha a magyar államot alkotó összes erőket a szellemi, művészeti, anyagi és erkölcsi terén való munkálkodásunk összes eredményeit és vívmányait az 1900. évi nemzetközi kiállításban, a népek e nagy találkozásán méltóan bemutatjuk: önálló fejlődésünk és ezótudatos munkánk feltárása, — meggyőződés szerint — bármely más eszköznél sikeresebben fogja állami és nemzeti önállóságunk tudatát terjeszteni és megerősíteni.

E mellett figyelmet érdemel a kiállításnak remélhető gazdasági hatása is.

A nyugati nemzetek iparával a versenyt mindenben igaz még nem vehetjük fel, de tévedés volna ebből a körülményből azt következtetni, hogy fáradozásaink s anyagi áldozataink hiába valók.

Mozgó gazdasági termelésünk magas színvonalon áll, versenyképes, a rá támaszkodó nagy iparágaink verseny- és kiviteli képességük hírnevét fenn kell

hogy tartsák s azokon kívül is számos oly iparágunk van, mely nemcsak megállja a versenyt, hanem kivitelre piacok szerzése által egészséges fejlődésének és felvirágzásának további alapjait szerezheti meg.

Nem lehet figyelmen kívül hagynunk, hogy az 1900. évi párisi kiállításon nem csak Franciaországgal fogunk találkozni, hanem ott lesznek más államok is, melyeknek gazdasági termelése kevésbé fejlett, találkozája lesz az a föld minden tájairól oda sereglő idegenek s így kedvezően kínálkozó alkalom kereskedelmi összeköttetések létesítésére.

Ily kereskedelmi összeköttetések létrejöttétél készségeken fogja támogatni a m. kir. kormánybiztos is, ki a magyar korona országainak a párisi kiállításon leendő képviselőjével van megbízva.

Mindezeknél fogva az országnak a nemzetközi versenyben leendő méltó bemutatását nagy nemzeti feladatnak tartom, mely sikeresen csak az összes tényezők buzgó közreműködésével oldható meg, s éppen azért kérem az ország minden polgárát, szakfőrlut, művészt, mezőgazdát, iparost, ki o nagy nemzeti munkában eszmével, tanácsal, közreműködéssel, munkával és termeléssel hozzájárulhat, hogy az 1900. évi nemzetközi kiállítás magyar osztályainak minél szebb és tökéletesebb rendezésében a kormányt hazafiai buzgalommal és lelkesedéssel támogatni szíveskedjék.

Vessük tekintetünket a jövőbe, a magyar állam az ideint megnyílt évezredet szebben, hasznosabban, méltóbban meg nem kezdheti, mintha bemutatja innár s világnak is őserőjét, földének kincsait, népeink szellemi világát, szorgalmát, munkásságát és haladását az európai civilizációban.

Budapest, 1897. július 17-én.

Báró Dániel Ernő.

Ujdonságok.

— **Milyen időnk lesz?** A budapesti meteorológiai intézet távirati tudósítása szerint a közelebbi napokban meleg, szeles, száraz idő várható.

— **Szinészet.** Deák Péter szintársulata városunkba megérkezvén, előadásait ma kezdi meg „Kék asszony” cz. operettel. Bár egyelőre ítéletet nem hozhatunk e társulat működéséről, de azért mégis ajánljuk közönségünknek s kérjük, hogy őtpártolásba venni szíveskedjék, mert a közönség részéről tanúsított közöny még a legjobb társulat is s kedvezőtlen teszi. Élvezetes estéket tehát csakis úgy biztosíthatunk magunknak, ha mi sem feledkezünk meg irántuk való kötelességünkről. Bérletárak: 12 előadásra pályoly 30 frt, körszék 10 frt, zártszék 8 frt.

— **A szülők és gyámok figyelmébe.** Ismételtén felhívom a t. szülőket és gyámokat, hogy azok, kik fiuknak nagyobb ipari műhelyekbe állami kiképztetést ohajtanak adatni, a fiukról szóló alábbi okmányok a) az anyakönyvi kivonatát, b) iskolai bizonyítványt, c) himlőotást és ujjraoltási bizonyítványt, d) a fiu p és egészséges voltát bemutató orvosi bizonyítványt, e) a községi orkölési bizonyítványt és esetleg s egénységi bizonyítványt folyó hó 30-án pénteken estig annyival inkább hozzáam adják be, mert az az után érkező folyóadók felvétele nem lehet egészen bizonyos. — A székely nép jövő érdeke pedig feltétlen megköveteli, hogy mentől több képzett iparost neveljen s ezért a kezökbe levő jóalkalmat, hol költség nélkül fiaikból derék iparost nevelhetnek ajánlom, hogy ragadják meg. Kézdi-Vásárhely, 1897. július 28. Ifj. Czibalmos Ferencz.

— **Áteresz építés.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja az érdekeltekkel, hogy a héjjafalva gymesi állami körút 119.2—119.2 km. szakaszán lévő 89—90 számú átereszek újraépítése 3399 frt 64 kr. erejéig engedélyoztetett, 5 százalék bántépénzzel felszerelt zárt ajánlatok folvó évi augusztus hó 5-én d. e. 11 óráig Csikvármegye áll. építészeti hivatalához adandók be, hol a versenytárgyalás is tartatik.

— **Szerelmi dráma az erdőben.** Bad-Hallból sürgönyzik, hogy az egész vidéken nagy feltűnést kelt Pieringer Mór kirehdoni állomásfőnöknek és kedvesének, Schlingler Jozefinnek a szerelmi drámája. Mindketten fiatal házások voltak, de Pieringer nejtől, ki az adóvégrehajtónéval való viszonyáról értesült, elvált. Pieringer egy kétesövű vadászfegyver-

rel először kedvesét, aztán önmagát lőtte agyon. Holttestüket tegnap a kirehdoni erdőben találták meg. A férfi még csak 28, a nő 26 éves volt.

— **Herezegnő mint szobaleány.** Ó-Becse városában nagy izgatottságot keltett, — mint egy otáni ujság írja — az a hír, hogy a város Európa nevű vendégfogadójában a szobaleány állását egy herezegnő tölti be. A hirt természetesen némi kételyvel fogadták, mert hiszen a herezegnők csak igen ritkán szoktak mint fogadói szobaleányok szerepelni; azonban a bejelentő hivatal főnöke, egy feltétlenül szavahihető öreg ur, szavára állítja, hogy a melyre sülyedt princesz keresztlevelét is látta. A herezegnő szülei állítólag a hatvanas években kerültek Spanyolországból Magyarországra. Itt végtelen nyomorral küzdöttek, következménye az volt, hogy a herezeg, névszerint Brogenza Montella nejt agyonlőtte, maga pedig gyufaoldattal vetett véget életének. A gyermek, akinek neve Annunziata herezegnő, az ország különböző vidékein hányódva, végre Ó-Becseire jött, ahol állítása szerint ezután csipkeveréssel és gallérok készítésével szándékozik foglalkozni.

— **Templomban meggyilkolt gyermekek.** Madridi lapok hasábos tudósításokat közölnek egy szevillai házaspár bestialitásáról, melynél iszonyubab a legmerészebb fantázia se tudna elképzelni. A szevillai Péter-templom szolgálja és ennek neje tömegesen esalta a gyermekeket a templom sekrestyéjébe, hol megölték őket, ugy, hogy a szent hely csakhamar megtelt apró holttestekkel. Eddig huszonhat főlósláznak indult hullát találtak. A szörnyetegeket elfogták, de hogy mi ébresztette föl bennük az emberben szunyadó bestiát, azt a vizsgálat nem bírta kideríteni. A meggyilkolt gyermekek szülőknek kétségbeesése az egész várost fölzárgatta, olyannyira, hogy a börtönt, a melybe a gyermekgyilkosokat elhelyezték, erősen őrzik, mert attól tartanak, hogy a főlháborodott tömeg linchelést fog megkísérteni.

— **Az agyonlőtt feleség.** F. hó 27-én tárgyalta Krüger műlvész perét, aki tudvalevölég feleségét produkezió közben egy elhibázott lövéssel agyonlőtte. A vádlott megfoghatatlannak mondja, hogyan hibázhatott. Hosszu évek során át volt fegyvergyári kovács, számtalan fegyvert próbált ki és így teljes célzási biztonságra tett szert, 50,000 lövést tett anélkül, hogy valaha hibázhatott volna. Elnök: Miért nem használt babát élő ember helyett, hisz ez mindegy lett volna! Vádlott: Távolról sem; ez a közönséget nem izgatná a mutatóványokba csakhamar beleunna. — Ez épen a rossz, hogy embereket használnak föl médiumnak. A bíróság végre félévi börtönré ítélte Krügeret.

— **Bucszuzás.** Segesvárra adóhivatali ellenőrré történt kinevezetéseom folytán K.-Vásárhelyről távoznom kell. Mindazon jó barátaim és ismerőseim, kikől személyesen el nem bucsuzhattam, fogadják ez uton bucsuzásomat. Demény Géza.

Közigazdaság.

Minő trágyázást kíván az őszi buza.

A kellőleg megmivelt, jól trágyázott, gyommentes talaj biztosítja a kellő eredményeket. A ki hanyagul művelt, trágyázatlan földbe veti bele a búzát, az ma kellő eredményt, hasznót elérni nem fog, mert míg a föld megmunkáltatása a napszám, s egyáltalán a gazdának minden szükséglete drágul, addig terményein s így legfontosabb terményén a búzán, jóval olcsóbban tud csak tudadni, mint a hogy azt ezelőtt 10—15 évvel eladhatta. Az a gazda is nehezen boldogul ma már, a ki képes 10 méter mázsá-vagy azon felüli mennyiséget is letakarítani holdanként, hogy boldoguljon tehát az, a ki csak 5—6 métermázsát arat. Kevés gazda barátkozott meg még azzal az eszmével, hogy a termés nagyságát legnagyobb mérvben maga a gazda befolyásolhatja, ellenben nagyon sokan a kedvezőtlen időjárással, s egyéb kedvezőtlen befolyásokkal leplezgetik silány termésüket. Igaz, hogy az időjárás elhatározó befolyással van a termés nagyságára, de csak nagyon ritka év az, a midőn annak a gazdának átlagát, a ki 12 métermázsát szokott aratni, 6 métermázsára szorítja le a kedvezőtlen időjárás. Ha kedvezőtlen is az időjárás, az általa okozott veszteség 1—2 métermázsánál aligha lesz nagyobb holdonként. Buzatermésünk fokozása és állandósítása céljából első kellék helyes arányokat hozni be gazdaságunkban, érve

ez alatt azt, hogy szántóföldünknek legfeljebb 40 százaléka legyen kalászos, a többi ellenben kapás és takarmány növény. Ilyen módon talajunkat nem zsaroljuk, mert az említett három csoportba tartozó növényzet a talajnak más-más rétegéből szedi tápláló anyagait, tisztán is tartjuk azt, mert a folytonos kapálással a gyomokat sikeresen pusztítjuk. A sok kapás- és takarmánynövény termesztése nagyobb állat állományt is feltételez s az ez által termelt nagyobb mennyiségű trágya által talajunkat is jobb termőerőben tarthatjuk, istállótrágyával látván el a kapás és takarmány növényeket, miáltal az utánuk vetett kalászosok is jobb erőben levő talajba kerülnek. S ha, míg a modern gazda azon szabályát is követjük, hogy a kapás után következő kalászos alá műtrágyát: szuperfoszfátot hintünk, mint a mely műtrágya a kalászosok foszforsav szükségletét könnyen oldhatóságánál fogva leginkább fedezi, ugy nemcsak több terméseket fogunk elérni az eddig megszokotaknál, de különösen néhány év elteltével örömmel fogjuk tapasztalni, hogy terméseink feltűnően egyenletesek s hogy az időjárási viszonyok alig érezhető esekély eltéréseket fognak eredményezni termésátlagainkban.

Sajnos azonban, a műtrágyáknak rendszeres használata csak az igazán modern gazdaságokban honosult még meg. Csak a kísérletezés terén vagyunk ma még és sok idő fog még eltelni, míg a műtrágyáknak fontosságát, nélkülözhetetlenségét általánosan elismerjük. Nagy szolgálatot tesz az a magyar gazda közönségnek ki műtrágyázási kísérleteinek eredményét alkalmas módon közlése teszi, hogy így egyesek kísérleteiből mások is okuljanak. Ebből a szempontból kiindulva közlöm röviden a Magyar-Ovári országos növénytermelési kísérleti állomásnak 1895-ben szuperfoszfáttal őszi buza alá végzett kísérleteit, a midőn is az ország 359 gazdaságában végzetett kísérlet mindenütt 2 katasztrális holdon, melyek egyenlő istálló trágyázásban részesültek, s ezen kívül az egyik hold 133 kgram szuperfoszfátot is kapott.

A beérkezett adat közül csak 34 helyen termelt kevesebb, mint csak istálló trágyával ellátott parcellán, ellenben 193 esetben a szuperfoszfátotott tábla a terméstöbblet 25—50 kr, 33 esetben 50—100 kg. 111 esetben pedig 100 kgnál is nagyobb volt a terméstöbblet, némely esetben 3—4 métermázsas is. Tekintve továbbá azt, hogy a legtöbb esetben a szalma termés is jelentékenyen fokozódott, hogy a szuperfoszfátnak egy-két éven keresztül utóhatása is van, tekintve végül, hogy métermázsákénti ára 3 frt 50 kr. 4 frt 50 kr. között változik, könnyen ki lehet számítani, hogy a műtrágyázás a legtöbb esetben jelentékeny haszonnal járt, a hol pedig haszon nem mutatkozott, ott a hibásan előkészített talajban, clemi csapásban, esetleg nagy szárazságban lehetett volna feltalálni az okot, mely utóbbi esetben azonban hatása a következő évben nyilvánult.

Az elmondottaknak figyelembe vételénél lehet tehát különösen buza termésünket, fokozni s évről-évre egyenlővé tenni.

Nyilttér.*)

Fogbajban szenvedők figyelmébe!

Tudatjuk K.-Vásárhely és vidéke művelt közönségével,

hogy augusztus hónap végén

ujból megnyitjuk ideiglenes

Foggyógyászati műtermünket

Rendelés a fogászat minden ágában.

Foghuzás teljesen fájdalom okozás nélkül. Bombolás, Műfogak.

Műfogak szájpaddás nélkül.

Egyben feikérjük mindazon igen tisztelt patiensünket, kiknek a mult izben történt műtétek közül bárminemű javításra szükségük van, hozzáunk elfáradni szíveskedjenek, miután minden szükséges javítást díjmentesen eszközölünk.

Tisztelettel

Dr. Huszár és Wellner,
spec. fogászok.

*) Ez rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.

Ujjonnan felfedezett savanyú viz forrás!

KÁSZON-ALTIZI

FEHÉRKŐI-FORRÁS

(Szent-István forrás)

mely kirsztálytisztasága mellett egyike a legszénasavdúsabb savanyúvizeknek s alkatrészeinél fogva az egészségre is kitűnő hatásának, s mint élvezeti szer a legfelségesebbeknek bizonyult.

Dr. Lengyel Béla egyetemi ny. r. tanár vegyelemezése szerint a forrás főalkatrészei: szénsavas natrium, szénsavas mész és szénsavas magnesium. Kisebbségi mennyiségben konyhasó és borsavas natrium. Szénasav tartalma igen nagy. Ez okból a Fehérkői-forrás vizét szénsavban gazdag égvényes földes savanyúvizeknek kell tekinteni és mint ilyent a hasonló jellemű ásványos vizek jelesbbjével közölni.

Ezen adatok alapján felhívom a borviz fogyasztó közönség figyelmét ezen valóban

páratlan borvizre.

a mely a kontinens a legkellemesebb, legtisztább, hatásában páratlan s így ennél jobb nem is képzelhető.

Továbbá mind kitűnő íze, mind hatása által mindenemű gyomor- és vesébajoknál rendkívül hatásának bizonyult s így mint

megbecsülhetlen gyógyviz

is igen ajánlható, s mindezen tulajdonságainál fogva is az árak, a verseny miatt, rendkívül jutányosan szabattak ki.

Egy üveg víz csak 4 kr.

Kapható minden fűszerüzletben.

Forráskezelőség és szétküldési főraktár: K.-Vásárhelyt

Dávid Gyulánál.

A vizek legjelesebbje!

H I R D E T É S E K

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

M. kir. államvasutak.
Érvényes 1896. máj. 1-től.

M E N E T R E N D.

BRASSÓ-BUDAPEST.

Keleti vonal.
Érvényes 1896. máj. 1-től

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	regg. 5.08	este 7.48	d. u. 2.45
Botfalva	5.39	8.03	
Földvár	5.58	8.12	
Mogyorós	6.17	8.47	
Apáca	6.36	9.01	
Köpecz	6.55	9.19	
Agostonfalva	7.02	9.25	
Alsó-Rákos	7.19	9.41	
Homoród	7.45	10.03	
Kacsa	8.02	10.16	
Bene	8.23	10.36	
Erked	8.43	10.51	
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	9.12	11.16	
Segesvár (vendéglő)	9.35	11.33	
	9.42	11.40	

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Medgyes	regg 10.55	éjjel 12.45	
Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé)	11.14	1.01	
Tévis (vend., elágazás Arad felé)	11.41	1.35	
Nagy-Enyed	d. u. 1.29	3.06	este 7.59
Kecserd (vend., elágazás Maros- Vásárhely felé)	1.55	3.38	8.06
Gyéres (elágazás Torda felé)	2.17	3.59	
Kolozsvár (vendéglő)	2.56	4.33	
Nagy-Várad (vendéglő)	3.06	4.43	
Budapest	3.37	5.12	
	3.47	5.18	
	5.24	regg. 6.45	10.45
	este 6.13	7.00	11.01
	8.—	11.17	2.30
	11.04	d. e. 11.32	2.37
	regg. 5.45	este 8.10	regg. 7.04

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

Kézdi-Vásárhely	Sz. v.	Sz. v.	V. v.	Brassó	Sz. v.	V. v.	Sz. v.
indul reggel	4.56	délután	10.15	ind. reggel	5.20	reggel	délután
Imecsfalva	5.09	10.38	2.54	Szász-Hermány	5.34	9.09	3.14
Páva-Zabola	5.22	10.51	3.11	Prázmár	5.53	9.33	3.34
Kovácsna	5.38	11.08	3.43	Közös	6.04	9.46	3.45
Barátos	5.55	11.24	4.08	Uzon	6.15	10.06	3.57
Nagy-Borosnyó	6.07	11.38	4.27	Kilyen	6.27	10.21	4.09
Eresztevény	6.24	11.55	4.48	Sepsi-Szentgyörgy	6.45	10.49	4.27
Sepsi-Szentgyörgy	6.54	d. u. 12.25	5.28	Eresztevény	7.07	11.17	4.49
Kilyén	7.02	12.33	5.38	Nagy-Borosnyó	7.24	11.47	5.07
Uzon	7.15	12.46	5.54	Barátos	7.45	12.16	5.28
Közös	7.25	12.56	6.07	Kovácsna	8.08	12.48	5.46
Prázmár	7.45	1.16	6.34	Páva-Zabola	8.19	1.01	5.59
Szász-Hermány	8.01	1.32	6.54	Imecsfalva	8.31	1.19	6.03
Brassó	8.15	1.46	7.12	Kézdi-Vásárhely	8.45	1.37	este 6.27

Ny. Ifj. János Mózsnál K.-Vásárhelyen